Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi siviilipalveluslain muuttamisesta

Varusmiesliitto ry on suomalaisten varus- ja siviilipalvelusmiesten valtakunnallinen edunvalvontajärjestö. Liitto on itsenäinen, puolustusvoimista erillään toimiva uskonnollisesti ja puoluepoliittisesti sitoutumaton yhdistys, jonka tavoitteena on asevelvollisten sosiaalis-taloudellisen ja oikeudellisen aseman kehittäminen, palvelusolosuhteiden parantaminen, koulutuksen aseman kehittäminen sekä turvallisuuspoliittisen tietoisuuden lisääminen.

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitykseen. Varusmiesliitto keskittyy lausunnossaan asevelvollisuutta suorittaviin.

Yleistä

Varusmiesliitto on ollut mukana Työ- ja elinkeinoministeriön valmistelevassa työryhmässä, joten jaamme pitkälti näkemykset työryhmän johtopäätöksistä. Haluamme kuitenkin nostaa esille toisen ja kolmannen kehittämisehdotuksen, joiden esitetyistä ehdotuksista olemme eri mieltä.

Siviilipalveluksesta on oltava mahdollista palata osaksi reserviä sekä suorittamaan varusmiespalvelusta

Varusmiesliitto haluaa toistaa näkemyksensä siitä, että on tavoiteltavaa, että siviilipalveluksesta täytyy voida palata osaksi reserviä tai suorittamaan varusmiespalvelusta. Olemme saaneet useita yhteydenottoja siviilipalveluksen aloittaneilta, jotka olisivat halunneet vaihtaa siviilipalveluksesta varusmiespalvelukseen. Usein syyt ovat liittyneet siihen, että henkilön palvelusta edeltäneet asenteet varusmiespalvelusta kohtaan ovat olleet heikosti perustellut ja vasta siviilipalveluksessa todellinen kanta on selkeytynyt nuorelle henkilölle. Mielestämme on kohtuutonta, että siviilipalveluksesta ei ole mahdollisuutta vaihtaa varusmiespalvelukseen ja vastuu vyörytetään nuorelle henkilölle, jolla ei useinkaan ole tietämystä tai kokemusta kummastakaan palvelusmuodosta.

Varusmiespalveluksen suorittaneiden kohdalla toteamme, että henkilöiden asenteet saattavat hyvinkin muuttua eivätkä lopulliset ratkaisut sielläkään tuo merkittävästi lisäarvoa. Pahimmassa tapauksessa saatamme menettää maanpuolustustahtoista reserviä liian tiukkojen käytänteiden vuoksi.

Ehdotamme, että tulevaisuudessa mahdollistettaisiin esimerkiksi yksi siirtymismahdollisuus takaisin asepalvelukseen sekä reserviin. Tämä toisi joustavuutta palvelustaan suorittavan suuntaan, mutta estäisi kuitenkin keplottelun jatkuvalla palvelusmuodon muuttamisella.

Siviilipalveluksen suorittaneista on pidettävä kattampavaa rekisteriä kokonaisturvallisuuden tarpeisiin vastaamiseksi

Varusmiesliitto haluaa nostaa esille huolensa nykyisen siviilipalveluksen suorittaneiden rekisterin riittämättömyydestä. Mielestämme siviilipalveluksen suorittaneista on syytä pitää tarkempaa rekisteriä, josta ilmenee ainakin annettu koulutus ja työpalveluksessa kerrytetty kokemus. Näin siviilipalveluksen suorittaneet ovat paremmin käytettävissä ja pyydettävissä avuksi, mikäli kriisi uhkaa Suomen siviiliväestöä.